

Informatienota

Onderwerp Voortgangsrapportage : De kwaliteit van Voor- en Vroegschoolse Educatie in de gemeente Haarlem in schooljaar 2015-2016'

BBV nr: 2016/450120

1. Inleiding

De gemeente Haarlem is sinds de inwerkingtreding van de wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE) in 2010 verantwoordelijk voor het aanbieden van een kwalitatief hoogwaardig aanbod van Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) voor peuters met een (dreigende) taalachterstand.

Om de kwaliteit van de VVE te verbeteren zijn voor de periode van 2012 tot en met 2015 bestuursafspraken (BA) gemaakt tussen de gemeente Haarlem en het Rijk. Deze afspraken zijn gemaakt om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk kinderen met een taalachterstand gebruik kunnen maken van kwalitatief hoogwaardige onderwijsvoorzieningen. De BA bestaan uit kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen voor Voor- en Vroegschoolse Educatie. De voortgang van de BA is op twee momenten gemonitord: in een tussentijdse inspectie in 2013 en het eindonderzoek in 2015.

De Inspectie van het Onderwijs heeft als taak het toezicht op de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) uit te voeren. De Inspectie hanteert een toezichtskader voor haar bezoeken en waarderingen. De inspectieronde in 2015 bestond uit gesprekken met de gemeente (voor de onderdelen vve-beleid en coördinatie op gemeentelijk niveau), een digitale vragenlijst onder alle VVE-locaties en vier inspectiebezoeken aan voor- en vroegschoolse locaties. De resultaten van het onderzoek staan vermeld in het rapport 'De kwaliteit van Voor- en Vroegschoolse educatie in de gemeente Haarlem in schooljaar 2015-2016'.

Uit de inspectieronde van eind 2013 was een duidelijke groei en ontwikkeling zichtbaar ten opzichte van de nulmeting uit 2010. De gemeente Haarlem heeft deze stijgende doorgezet en de Inspectie concludeert in 2015-2016 dan ook dat "in de gemeente Haarlem de kwaliteit van het gemeentelijk beleid van VVE volledig op orde is"(pagina 7).

2. Kernboodschap

De Inspectie van het Onderwijs oordeelt dat de gemeente Haarlem de afgelopen met haar VVE-partners stevig heeft gewerkt aan kwalitatief goed VVE-beleid, waarvan "het resultaat er mag zijn" (pagina 29). Maar liefst tien van de twaalf indicatoren zijn beoordeeld met de hoogste score van 4, wat betekent dat dit als voorbeeld voor anderen geldt. Daarnaast zijn negen indicatoren positiever beoordeeld ten opzichte van de tussenmeting in 2013. Er zijn geen verbeterafspraken of -punten benoemd.

De Inspectie "ziet de toekomst met het volste vertrouwen tegemoet. De gemeente en haar partners zijn ambitieus en dat betekent dat het VVE-beleid volop in ontwikkeling zal blijven".

2016/450120 Rapport 'De kwaliteit van Voor- en Vroegschoolse Educatie in de gemeente Haarlem in schooljaar 2015-2016'

2

Kwaliteit van het gemeentelijk VVE-beleid per indicator:

<i>Indicator</i>	<i>Score¹</i>	<i>Toelichting</i>
Definitie doelgroepkind	4	De Haarlemse doelgroepdefinitie is breder dan de minimumdefinitie van het Rijk, waardoor meer kinderen in aanmerking komen voor VVE.
Toeleiding	4	Het toeleidingsproces is aangepast n.a.v. het gedigitaliseerde proces. De toeleiding is onder meer vervroegd naar 11 maanden. Er wordt veel aandacht besteed aan communicatie naar de ouders (folder, website, film) en door de professionals (toolkit).
Ouders	4	In navolging van het stedelijk beleidsplan ouderbetrokkenheid hebben alle VVE-locaties een eigen locatieplan gemaakt, gericht op de ouderpopulatie. Aansluitend is een conferentie over ouderbetrokkenheid georganiseerd en is er een inspiratiedocument met voorbeelden uit de stad voor de VVE-professionals tot stand gekomen.
Integraal VVE-programma	4	Op alle locaties wordt een erkend VVE-programma gebruikt en zijn de medewerkers opgeleid om hiermee te werken. Alle VVE-koppels (samenwerking tussen voorschoolse en vroegschoolse locatie) maken afspraken over afstemming en samenwerking.
Externe zorg	4	In de gemeente Haarlem bestaat een heldere zorgstructuur voor o.a. peuters, de 'Wijzer Samenwerken'. Ook de inzet van CJG-coaches en samenwerkingsverband passend onderwijs dragen bij aan de positieve beoordeling.
Interne kwaliteitszorg van de voor- en vroegscholen	4	Alle VVE-locaties monitoren hun inzet in relatie tot de kwaliteit van de eigen inzet, o.a. in jaarverslagen of locatiejaarplan.
Doorgaande lijn	4	In het subsidiekader zijn alle elementen rondom de doorgaande lijn formeel vastgelegd en uitgebreid. Deze afspraken maken onderdeel uit van de VVE-monitor. Vanaf 2017 werken de voorschoolse voorzieningen met een nieuw overdrachtsformulier, waarmee de belangrijkste ontwikkelingsgegevens van een kind (na toestemming van de ouders) worden overgedragen naar de basisschool.
VVE-coördinatie op gemeentelijk niveau	4	De gemeente Haarlem ziet VVE als een gezamenlijk proces en product. Er is een gezamenlijke visie en verantwoordelijkheidsgevoel om bij te dragen aan de kwaliteit van VVE, zodat kinderen hier optimaal van

¹ De beoordeling kent een vierpuntsschaal:

1. Staat in de kinderschoenen: verbeteringen zijn dringend nodig
2. Enigszins ontwikkeld: verbeteringen zijn nodig
3. Voldoende
4. Goed ontwikkeld, voorbeeld voor anderen

2016/450120 Rapport 'De kwaliteit van Voor- en Vroegschoolse Educatie in de gemeente Haarlem in schooljaar 2015-2016'

3

		kunnen profiteren.
Systematische evaluatie en verbetering van VVE op gemeentelijk niveau	4	Over 2014 is een eerste VVE-monitor verschenen, die inzicht geeft in het aanbod en bereik, de kwaliteit van de uitvoering en de opbrengsten van VVE.
Gemeentelijk subsidiekader	4	Er is een Subsidie- en kwaliteitskader ontwikkeld, waarin alle wettelijke eisen, aangevuld met Haarlemse afspraken en ambities, op het gebied van VVE zijn verzameld.
Bereik	3	Het proces van indicering en toeleiding is gedigitaliseerd en vanaf 2016 volledig operationeel. Per kwartaal en kalenderjaar kan de gemeente via een dashboard zien hoeveel kinderen per leeftijdscategorie zijn geïndiceerd en deelnemen aan VVE. Ook is zicht op het non-bereik en de redenen hiervoor (bijvoorbeeld door deelname aan reguliere kinderopvang). Tot slot geeft deze toeleidingsmonitor ook informatie over enkele achtergrondkenmerken van de VVE-doelgroep die als input dient voor een effectieve aanpak ter bevordering van het bereik van VVE. De Inspectie heeft voor dit onderdeel score 3 toegekend, omdat op het moment van onderzoek de monitor nog niet volledig in gebruik was genomen.
Resultaten	3	De gemeente Haarlem heeft middels een convenant resultaatafspraken over de inhoud (opbrengsten) en proces (randvoorwaarden) van VVE met de partners gemaakt. In 2014 zijn deze afspraken voor het eerst gemonitord. De procesafspraken zijn grotendeels behaald. De resultaatafspraak blijkt lastiger te monitoren, mede door verschillen in de registratie van scholen, waardoor het moeilijk is vergelijkingen te maken en conclusies te trekken. In het laatste kwartaal van 2016 wordt hier nader naar gekeken. De Inspectie heeft voor dit onderdeel score 3 toegekend, omdat de gemeente Haarlem heeft aangegeven deze afspraken nog verder te willen ontwikkelen, voor een grotere praktische waarde van de uitkomsten van de afspraken.
GGD-rapport	3	De gemeente ziet erop toe dat de GGD alle VVE-locaties jaarlijks beoordeelt, ook op het onderdeel VVE. N.B. score 3 is de hoogste haalbare score op deze indicator.

Kwaliteit op VVE-locaties

De Inspectie van het Onderwijs heeft ook de kwaliteit op de VVE-locaties onderzocht. Alle locaties hebben een digitale vragenlijst ingevuld en vier locaties zijn bezocht door de inspecteur. De belangrijkste conclusie is dat er een positieve ontwikkeling ten opzichte van 2013 is vastgesteld:

2016/450120 Rapport 'De kwaliteit van Voor- en Vroegschoolse Educatie in de gemeente Haarlem in schooljaar 2015-2016'

4

- De meeste VVE-locaties zijn tevreden over de eigen uitvoering;
- Alle beroepskrachten beheersen voldoende Nederlands en zijn VVE-gecertificeerd;
- Het educatief, pedagogisch en didactisch handelen zijn verbeterd en van voldoende niveau ten opzichte van het vorige onderzoek;
- Het ouderbeleid en de kwaliteitszorg op locaties is sterk ontwikkeld;
- Er wordt planmatiger en met meer focus gewerkt.

De Inspectie geeft de volgende ontwikkelpunten aan:

- a. Voorschools:
  - Gedifferentieerd aanbod (klimt op in moeilijkheidsgraad)
  - Evaluatie geboden zorg
- b. Vroegschoolse:
  - Dubbele bezetting
  - Planmatig werken aan verbetering van VVE
- c. Voor- en vroegschoolse:
  - Evalueren kwaliteit en resultaten van VVE
  - Warme overdracht

De aanbevolen ontwikkelpunten worden besproken in de Werkgroep VVE, waarin alle partners op het gebied van VVE zitting nemen, en zullen onderdeel uitmaken van het werkplan 2017.

3. Consequenties

Vanaf 2016 valt de kwaliteit van de VVE in gemeente Haarlem onder het signaalgestuurd toezicht. De Inspectie van het Onderwijs oordeelt dat er zijn geen verbeterafspraken nodig zijn gebleken.

4. Vervolg

Er wordt voor de periode 2018 tot en met 2022 een nieuw Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) verwacht. De inhoud van de nieuwe regeling, evenals de bijbehorende financiële tegemoetkoming vanuit het Rijk, is nog onbekend. De gemeente Haarlem is met de OAB-partners in gesprek om tot een nieuw visiedocument voor deze periode te komen. De bevindingen uit het rapport van de Inspectie van het Onderwijs worden hierin betrokken. Het beleidsplan OAB 2018-2022 wordt te zijner tijd ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Een ontwikkeling die van invloed zal zijn op de toekomst van het VVE-beleid in het kader van het OAB-beleid, is de harmonisatie van het peuterspeelzaalwerk. Het Rijk beoogt op 1 januari 2018 een gelijke kwaliteit voor kinderopvang en peuterspeelzaalwerk te realiseren en het bereik van de voorschoolse voorzieningen te vergroten. De peuterspeelzalen zijn in het huidige beleid de basisvoorziening voor VVE. In het harmonisatietraject wordt dan ook een koppeling gemaakt met het OAB/VVE-beleid, mede op basis van de bevindingen in dit rapport.

2016/450120 Rapport 'De kwaliteit van Voor- en Vroegschoolse Educatie in de gemeente Haarlem in schooljaar 2015-2016'

5

5. Bijlagen

Rapport 'De kwaliteit van Voor- en Vroegschoolse Educatie in de gemeente Haarlem in schooljaar 2015-2016'

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester